

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 7C/145/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713203717
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Jankovský
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2014:3713203717.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica, sudca JUDr. Róbert Jankovský, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting, s.r.o. so sídlom Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: U. O., A.. XX.XX.XXXX, W. D. XXX, D., v konaní o zaplatenie príslušenstva, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Odporcovi súd náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na uplatnenie pohľadávky podanom na tlačive A sa navrhovateľ domáhal, aby súd zaviazal odporcu zaplatiť zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 733,09 Eur od 06.06.2009 do 22.10.2009, čo predstavuje sumu 254,75 Eur, zo sumy 629,09 Eur od 23.10.2009 do zaplatenia, čo predstavuje sumu 57,85 Eur, zo sumy 619,09 Eur od 24.11.2009 do 16.12.2009, čo predstavuje sumu 41 Eur, zo sumy 609,09 Eur od 17.12.2009 do 25.01.2010, čo predstavuje sumu 70,31 Eur, zo sumy 599,09 Eur od 26.01.2010 do 23.02.2010, čo predstavuje sumu 50,25 Eur, zo sumy 589,09 Eur od 24.02.2010 do 23.03.2010, čo predstavuje sumu 47,82 Eur, zo sumy 579,09 Eur od 24.03.2010 do 22.04.2010, čo predstavuje sumu 50,48 Eur, zo sumy 569,09 Eur od 23.04.2010 do 23.06.2010, čo predstavuje sumu 102,78 Eur, z sumy 534,09 Eur od 24.06.2010 do 22.07.2010, čo predstavuje sumu 45,54 Eur, zo sumy 493,09 Eur od 23.07.2010 do 22.08.2010, čo predstavuje sumu 45,50 Eur, zo sumy 452,09 Eur od 23.08.2010 do 26.09.2010, čo predstavuje sumu 47,78 Eur, zo sumy 411,09 Eur od 27.09.2010 do 21.10.2010, čo predstavuje sumu 31,57 Eur, zo sumy 370,09 Eur od 22.10.2010 do 24.11.2010, čo predstavuje sumu 39,45 Eur, zo sumy 329,09 Eur od 25.11.2010 do 15.12.2010, čo predstavuje sumu 22,21 Eur, zo sumy 288,09 eur od 16.12.2010 do 31.01.2011, čo predstavuje sumu 44,89 Eur, zo sumy 247,09 Eur od 01.02.2011 do 24.02.2011, čo predstavuje sumu 20,46 Eur, zo sumy 206,09 Eur od 25.02.2011 do 30.03.2011, čo predstavuje sumu 25,51 Eur, zo sumy 165,09 Eur od 31.03.2011 do 01.05.2011, čo predstavuje sumu 20,73 Eur, zo sumy 124,09 Eur od 02.05.2011 do 26.05.2011, čo predstavuje sumu 13,63 Eur, zo sumy 83,09 Eur od 27.05.2011 do 28.06.2011, čo predstavuje sumu 14,61 Eur, zo sumy 53,09 Eur od 29.06.2011 do 20.07.2011, čo predstavuje sumu 8,09 Eur, zo sumy 12,09 Eur od 21.07.2011 do 22.08.2011, čo predstavuje sumu 8,75 Eur, úrok z omeškania vo výške 6% ročne 733,09 Eur od 27.10.2009 do 23.11.2009, čo predstavuje sumu 3,34 Eur, zo sumy 619,09 Eur od 24.11.2009 do 16.12.2009, čo predstavuje sumu 2,70 Eur, zo sumy 609,09 Eur od 17.12.2009 do 25.01.2010, čo predstavuje sumu 4,64 Eur, zo sumy 599,09 Eur od 26.01.2010 do 23.02.2010, čo predstavuje sumu 3,31 Eur, zo sumy 589,09 Eur od 24.02.2010 do 23.03.2010, čo predstavuje sumu 3,15 Eur, zo sumy 579,09 Eur od 24.03.2010 do 22.04.2010, čo predstavuje sumu 3,33 Eur, zo sumy 569,09 Eur od 23.04.2010 do 23.06.2010, čo predstavuje sumu 6,78 Eur, z sumy 534,09 Eur od 24.06.2010 do 22.07.2010, čo predstavuje sumu 3 Eur, zo sumy 493,09 Eur od 23.07.2010 do 22.08.2010, čo

predstavuje sumu 3 Eur, zo sumy 452,09 Eur od 23.08.2010 do 26.09.2010, čo predstavuje sumu 3,15 Eur, zo sumy 411,09 Eur od 27.09.2010 do 21.10.2010, čo predstavuje sumu 2,08 Eur, zo sumy 370,09 Eur od 22.10.2010 do 24.11.2010, čo predstavuje sumu 2,60 Eur, zo sumy 329,09 Eur od 25.11.2010 do 15.12.2010, čo predstavuje sumu 1,46 Eur, zo sumy 288,09 eur od 16.12.2010 do 31.01.2011, čo predstavuje sumu 2,96 Eur, zo sumy 247,09 Eur od 01.02.2011 do 24.02.2011, čo predstavuje sumu 1,35 Eur, zo sumy 206,09 Eur od 25.02.2011 do 30.03.2011, čo predstavuje sumu 1,68 Eur, zo sumy 165,09 Eur od 31.03.2011 do 01.05.2011, čo predstavuje sumu 1,37 Eur, zo sumy 124,09 Eur od 02.05.2011 do 26.05.2011, čo predstavuje sumu 0,90 Eur, zo sumy 83,09 Eur od 27.05.2011 do 28.06.2011, čo predstavuje sumu 0,96 Eur, zo sumy 53,09 Eur od 29.06.2011 do 20.07.2011, čo predstavuje sumu 0,53 Eur, zo sumy 12,09 Eur od 21.07.2011 do 22.08.2011, čo predstavuje sumu 0,58 Eur a zmenkovú odmenu 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,44Eur. Uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 06.02.2009 na zmenkovú sumu 733,09 Eur, pričom odporca sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne z tejto sumy od 06.06.2009. Indosant predložil odporcovi zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ zaplatil doposiaľ 899 Eur, a preto navrhovateľ žiada, aby súd v zmysle čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zaviazal odporcu k uvedenej nesplnenej povinnosti rozsudkom.

Navrhovateľ bol tlačivom B vyzvaný, aby v lehote 10 dní odo dňa doručenia formulára zaslal súdu zmluvu o úvere vzťahujúcu sa k predloženej zmenke spolu so všeobecnými obchodnými podmienkami. Navrhovateľ písomným podaním zo dňa 12.07.2013 súdu oznámil, že neostáva z jeho strany čo doplniť a opraviť, nakoľko poskytol dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky a predložil súdu originál zmenky. Uviedol, že v konaní uplatňuje majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky.

Odporcovi bolo zaslané tlačivo C na odpoveď. Odporcovi bolo tlačivo C doručené do vlastných rúk dňa 03.07.2013. Odporca sa k návrhu nevyjadril a odpoveď na tlačivo C súdu nezaslal.

Vo veci Okresný súd Považská Bystrica rozhodol rozsudkom č.k. 7C/145/2013-45 zo dňa 30.08.2013, ktorým návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Krajský súd v Trenčíne na odvolanie navrhovateľa uznesením č.k. 4Co/772/2013-58 zo dňa 27.06.2014 rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení Krajský súd uviedol, že v ďalšom konaní je súd prvého stupňa oprávnený vykonať dôkazy k okolnostiam kauzy zmenky, z ktorej navrhovateľ uplatňuje právo, a to v zásade všetky, ktoré bude nevyhnutne potrebovať na spravodlivé rozhodnutie vo veci (skúmanie úverovej zmluvy a obchodných podmienok nie je vylúčené). Toto dokazovanie však musí vykonať spôsobom zaručujúcim účastníkom právo na vyjadrenie k dôkazom, v čom okresný súd v prvostupňovom konaní pochybil, keď dôkazy nenavrnuté žiadnym z účastníkov vykonal ex offa a s týmito účastníkmi neoboznámil, účastníci teda nemali možnosť vyjadriť sa k nim. Pokiaľ sa bude jednať o dôkazy, ku ktorých vykonaniu pristúpi okresný súd bez návrhu účastníkov, musí účastníkov pred rozhodnutím vo veci oboznámiť, k akým rozhodujúcim skutočnostiam mieni dokazovanie vykonať a aké dôkazy mieni oboznámiť. Listinné dôkazy je povinný súčasne účastníkom zaslať a následne musí účastníkom umožniť vyjadriť sa k takémuto oboznámeniu a dôkazom. Ak z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistí, že zmenka má pôvod v spotrebiteľskom vzťahu, vykoná ďalšie skutkové zistenia, potrebné k otázkam platnosti zmluvy, na základe ktorej zmenka vznikla (kauzy zmenky). Pri právnom posúdení týchto zistení sa bude riadiť právnymi závermi krajského súdu o dopade prípadnej neplatnosti kauzy zmenky na uplatnené plnenia zo zmenky.

Súd dňa 26.08.2014 oznámil účastníkom, že mieni vykonať dokazovanie k okolnostiam kauzy zmenky a za týmto účelom pristúpil k vykonaniu dôkazov bez návrhu účastníkov a pripojil z exekučného spisu vedeného na Okresnom súde Považská Bystrica sp. zn. 8Er/599/2010, listinné dôkazy, a to Zmluvu o úvere č. XXXXXXXX a Všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Zároveň súd zaslal účastníkom uvedené listinné dôkazy a umožnil im vyjadriť sa k nim.

Dňa 11.09.2014 bolo súdu doručené vyjadrenie navrhovateľa, v ktorom uviedol, že súd má postupovať podľa procesných pravidiel Nariadenia č. 861/2007 a neaplikovať prednostne vnútroštátne právo.

Poukázal na skutočnosť, že žiaden z účastníkov dokazovanie úverovou zmluvou nenavrhol. V zmysle § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Zároveň uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový vzťah. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Zákon dáva možnosť dlžníkovi podať námietku proti majiteľovi, dlžník musí preukázať, že išlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím právom. V danej veci bola navyše zmenka prevedená na iného majiteľa, preto dlžník musí preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere alebo že sa prevínil aspoň hrubou neobstaranosťou. Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby odporca ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, prípadne zmenky. Skutočnosť, že zmenková suma vyplnená do zmenky presahovala maximálnu zmenkovú sumu upravenú v § 4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. v dôsledku čoho bola vyplnená v rozpore so zákonom, mohla mať za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky. Poukázal na skutočnosť, že záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Nie je preto možné súhlasiť s názorom okresného súdu, že sú závislé na úverovom vzťahu. Súd je preto oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť.

Odporca sa k listinným dôkazom nevyjadril.

Dňa 05.12.2014 v zmysle ust. § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku súd verejne vyhlásil rozsudok. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli súdu v zákonnej lehote (dňa 12.11.2014).

V právnej veci súd v zmysle čl. 5 bodu 1 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 konal bez nariadenia ústneho pojednávania a vykonal dokazovanie oboznámením návrhu, zmenky, Zmluvy o úvere č. XXXXXXXX, Všeobecných obchodných podmienok poskytnutia úveru pripojených z exekučného spisu tunajšieho súdu č.k. 8Er/599/2010, uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č.k. 8Ncb/91/2013-25 zo dňa 06.06.2013 a zistil nasledovné:

Odporca uzatvoril dňa 06.02.2009 s právnym predchodcom navrhovateľa - spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. zmluvu o úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporcovi ako fyzickej osobe úver vo výške 250 Eur, ktorý sa odporca zaviazal spolu s poplatkom vo výške 242 Eur vrátiť v 12 mesačných splátkach po 41 Eur mesačne počnúc dňom 01.03.2009.

Súčasťou zmluvy boli aj Všeobecné podmienky poskytnutia úveru (ďalej len „VPPÚ“) vyhotovené ako formulár. Podľa čl. 17 VPPÚ na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi, vystavil vystaviteľ zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane celý dlh splatný okamžite, t.j. keď dlžník neuhradí včas štyri po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok, alebo neuhradí včas poslednú splátku, alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stal splatný celý dlh.

V zmysle daných Všeobecných obchodných podmienok bola vystavená dňa 06.02.2009; neúplná zmenka (blankozmenka), kde spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vystupovala ako remitent a odporca ako vystaviteľ. Zmenka bola vystavená s doložkou „bez protestu“ s lehotou splatnosti „na platenie predložiť“

v lehote 4 rokov od vystavenia“. Vzhľadom na skutočnosť, že odporca úver nesplácal riadne a včas, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný, vyplnila spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. zmenku odporcu v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 733,09 Eur s dátumom začiatku úročenia zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne od 06.06.2009. Pôvodný majiteľ zmenky, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. následne indosovala zmenku na navrhovateľa.

Podľa čl. 2 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“) toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach pri cezhraničných sporoch bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu, v ktorých hodnota pohľadávky v čase doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky príslušnému súdu alebo tribunálu nepresahuje 2000 EUR bez akýchkoľvek úrokov, výdavkov a nákladov. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné ani správne veci ani na zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci ("acta jure imperii").

Podľa čl. 3 bodu 1 Nariadenia na účely tohto nariadenia je cezhraničným sporom taký spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v členskom štáte inom ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho vo veci.

Podľa čl. 5 bodu 1 Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán.

Podľa čl. 19 Nariadenia pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa vedie konanie.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. 8) Veriteľ smie prijať

od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Z činnosti súdu je známe, že pôvodný majiteľ zmenky Pohotovosť s.r.o. vykonáva svoju podnikateľskú činnosť prostredníctvom poskytovania spotrebiteľských úverov v značnom rozsahu na území celej SR. Súd potom v danom prípade mal za to, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, pričom v rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14. 03. 2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie odporcu ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie odporcu ako spotrebiteľa.

Z uvedeného dôvodu súd pripojil zmluvu o úvere č. XXXXXXXX zo dňa 06.02.2009 uzavretú medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom z exekučného spisu sp.zn. 8Er/599/2010. Zo zmluvy o úvere mal súd za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa, spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. poskytla odporcovi pri podpise zmluvy úver, ktorý sa odporca zaviazal vrátiť podľa dojednaných podmienok. Je nepochybné, že spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporca nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Ich vzťah je vzťahom dodávateľa a spotrebiteľa podľa § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka a treba naň aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zmluva o úvere bola odporcovi predložená už vo vopred, dodávateľom pripravenom, predtlačenom formulári, teda bez možnosti odporcu akokoľvek zasiahnuť do podmienok poskytnutia úveru. Súd tak má za to, že posudzovaná zmluva o úvere spadá do kategórie spotrebiteľských zmlúv v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Bod 20 VPPÚ síce obsahuje klauzulu, „že na všetky právne vzťahy založené zmluvou o úvere sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka“ v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, avšak súd má za to, že táto klauzula obchádza ustanovenia § 52 ods. 2, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka o nemožnosti odchýliť sa v neprospech spotrebiteľa od výhodnejšej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku, a je preto ex lege neplatná a teda nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

Súd sa ďalej zaoberal otázkou, či možno predmetnú spotrebiteľskú zmluvu podriadiť režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V zmysle § 3 ods. 1, 2 cit. zák. je veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Účel poskytnutých peňažných prostriedkov na výkon povolania tak, ako je zaškrtnuté v predtlačí textu zmluvy o úvere, nie je v konaní preukázaný. Dôkazné bremeno pritom je na ťarchu toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda veriteľa. Bezpečným preukázaním tejto skutočnosti pritom nemôže byť len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy o poskytnutí úveru na výkon povolania, ktorý je neurčitý a neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie spotrebiteľa a aký konkrétny súvis malo s týmto povolaním či predmetom činnosti spotrebiteľa uzavretie príslušnej zmluvy. V uvedenom zmysle však navrhovateľ svoju dôkaznú povinnosť nesplnil, preto súd konštatoval, že takto neurčité vymedzenie účelu poskytnutia úveru v konkrétnej veci „na výkon povolania“ v spojení s nedostatkom akýchkoľvek ďalších dôkazov zo strany oprávneného má rovnaký dopad, ako keby v zmluve nebol jej účel vymedzený vôbec. Z uvedeného dôvodu súd na daný právny vzťah aplikoval i ustanovenia zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že v danom prípade bola zmenka vystavená ako zabezpečovací prostriedok pôvodného právneho vzťahu, ktorý má povahu spotrebiteľského vzťahu. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v §4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Posledná právna úprava v § 17 ods. 3 zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje. S otázkou či ide o nárok navrhovateľa uplatňovaný zo zmenky alebo nárok z tzv. kauzy, v ktorej mala zmenka len zabezpečovací charakter sa vysporiadal v danej veci aj Krajský súd Trenčín, ktorý v uznesení č.k. 8Ncb/91/2013-25 zo dňa 06.06.2013 ustálil, že na konanie vo veci je príslušný okresný súd. Poukázal na to, že je túto kolíziu potrebné riešiť v súlade s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Hľadisko ochrany spotrebiteľa je prioritné i vzhľadom na upozornenia Európskej komisie na praktiky existujúce v sektore spotrebiteľských úverov so zameraním na uplatňovanie právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa.

S poukazom na tieto skutočnosti, keďže spotrebiteľská právna úprava má kogentný charakter, súd ex offo skúmal podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť práve vo vzťahu k spotrebiteľovi. Následne súd vyhodnotil zmluvné dojednanie, dohodu o vyplnení zmenky, za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá ako zmluvné dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 4 písm. i/, k/, o/ Občianskeho zákonníka) a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Dohoda o vyplnení zmenky je v rozpore s § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

V zásade je potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo v čase uzavretia zmluvy, za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods. 6, nevylučovalo prijať od dlžníka zmenku, avšak len na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, a to za len za určitých, presne stanovených podmienok: len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou, veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. V tomto prípade však oprávnený vyplnil zmenku na sumu niekoľkonásobne vyššiu než 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Na základe uvedeného, súd vyhodnotil dohodu o vyplnení zmenky uvedenú v bode 17 VPPÚ ako neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k/, o/ Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Podľa tohto dojednania povinná vystaví zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom chýbajúce údaje môže vyplniť oprávnený ako remitent. Zmenkovú sumu vyplní oprávnený v rozsahu všetkých peňažných nárokov oprávneného voči povinnému, ktoré podľa uváženia oprávneného vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Uzavretím dohody o vyplnení zmenky veriteľ dostáva do rúk oprávnenie rozhodnúť o tom, že ním požadované plnenie je v súlade so zmluvou, čo je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. o/ Občianskeho zákonníka. Zmenkové úroky nanútené vo výške 0,25 % denne z dlžnej sumy slúžia ako sankcia za oneskorenie platby. Vzhľadom na ich výšku (91,25 % ročne) ide nepochybne o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka. Za situácie, keď ide o spotrebiteľský vzťah, zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky mení tento zmluvný vzťah na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa. Zároveň je zrejmé, že právny predchodca navrhovateľa ako dodávateľ mal znenie dohody o vyplnení zmenky vopred pripravené vo všeobecných zmluvných podmienkach, ktorých obsah dlžník nemohol pred uzavretím zmluvy ovplyvniť a ktoré používa právny predchodca navrhovateľa vo všetkých prípadoch.

Na základe uvedených skutočností súd vyhodnotil dohodu o vyplnení zmenky ako neprijateľnú, a tým podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka ako absolútne neplatnú zmluvnú podmienku, resp. ako neplatné dojednanie v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na skutočnosť, že zmenka, z ktorej navrhovateľ uplatňuje svoj nárok, vychádza z dohody o vyplnení zmenky uvedenej vo VPPÚ, ktorú súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku upravenú v neprospech spotrebiteľa, ktoré je z tohto dôvodu neplatným dojednaním, celé plnenie, ktoré navrhovateľ žiadal priznať súdom je v

rozpore so zákonom (§ 52 ods. 2, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch), a teda právom nedovolené. Z uvedeného dôvodu súd zamietol návrh navrhovateľa v celom rozsahu.

O trovách pôvodného konania na súde prvého stupňa, o trovách odvolacieho konania ako aj o trovách konania na súde prvého stupňa, ktoré sa uskutočnilo po vrátení veci okresnému súdu, súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a odporcovi ako účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech priznal náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie a bránenie práva proti navrhovateľovi ako účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Z dôvodu, že odporcovi žiadne trovy konania nevznikli, súd rozhodol tak, že mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Podanie treba doložiť potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. musí obsahovať označenie rozhodnutia, proti ktorému odvolanie smeruje, v čom vidí nesprávnosť tohto rozhodnutia alebo postupu súdu a čoho sa odvolávateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené /§205a/,

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Nepodaním odvolania v zákonnej lehote sa rozhodnutie stáva právoplatným a vykonateľným.

Ak povinný dobrovoľne neplní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na exekúciu.